

ANKERKÆDEN

Kirkeblad for Holmens Kirke

82. årgang, nr. 3 · september, oktober, november 2005

Moses med Lovens tavler

Støttefigur under Abel Schröders prædikestol fra 1662 i Holmens Kirke

Kristendommen og De ti Bud, s. 2 · Gudstjenester, s. 4 · Koncerter, s. 5
Arrangementer, s. 6 · Adresser, s. 8

Kristendommen og De ti Bud

Undertiden møder man den opfattelse, at kristendommen er identisk med De ti Bud, som de findes i Bibelen, nærmere bestemt i Det Gamle Testamente. Det er en opfattelse, om hvilken det må siges, at den er både rigtig og forkert.

Det er rigtigt, for så vidt som Jesus i Det Ny Testamente intet sted afviser gyldigheden af Moseloven med De ti Bud. Tværtimod siger han: ”Tro ikke, at jeg er kommet for at nedbryde loven. Jeg er ikke kommet for at nedbryde, men for at opfylde. Den, der bryder blot ét af de mindste bud og lærer mennesker at gøre det samme, skal kaldes den mindste i Himmeriget. Men den, der holder det og lærer andre at gøre det, skal kaldes stor i Himmeriget” (*Matt. 5,17,19*). Og da Jesus bliver spurgt om, hvad man skal gøre ”for at få evigt liv”, svarer han: ”Hold budene!” (*Matt. 19,17*).

Tilsvarende hedder det hos Paulus, at ”loven er hellig og budet helligt, retfærdigt og godt” (*Rom. 7,12*). Såvel i de fire evangelier som i de nytestamentlige breve finder vi et udtalt positivt syn på De ti Bud.

Alligevel er det forkert at sætte lighedstegn mellem kristendommen og De ti Bud. Snarere drejer det sig om, at kristendommen føjer noget ekstra til. Ikke i form af nye lovbud, men som det, der skal til for at ophæve den ambivalens eller tvetydighed, der knytter sig til budene som *lovbud*. For at forstå det, er det nødvendigt med en kort redegørelse for, hvori denne tvetydighed består.

Lovens tvetydighed

Loven med De ti Bud blev som bekendt givet af Gud til Moses på Sinaj Bjerg – med det formål at israelitterne kunne få det bedst mulige liv i deres nye land, når de overholdt budene.

De ti Bud (5. Mosebog 5, 7-21)

1. *bud*: Du må ikke have andre guder. Du må ikke lave dig noget gudebillede i form af noget som helst oppe i himlen eller nede på jorden eller i vandet under jorden.
2. *bud*: Du må ikke misbruge din Guds navn.
3. *bud*: Du skal holde hviledagen hellig. I seks dage må du arbejde og gøre alt, hvad du skal; men den syvende dag er hviledag for Herren din Gud.
4. *bud*: Du skal ære din far og din mor.
5. *bud*: Du må ikke begå drab.
6. *bud*: Du må ikke bryde ægteskab.
7. *bud*: Du må ikke stjæle.
8. *bud*: Du må ikke vidne falsk mod din næste.
9. *bud*: Du må ikke begære din næstes hus.
10. *bud*: Du må ikke eftertrægte din næstes hustru, hans okse eller æsel eller noget som helst af din næstes ejendom.

Netop som givet af Gud, er der da heller ingen tvivl om budenes positive værdi hos hverken de gammel- eller de nytestamentlige forfattere. Og stadig den dag i dag kræver det ikke de store anstrengelser for at se det værdifulde i, at man ikke gør noget menneskeskabt til gud; at man skal stå inde for sine egne ord; at man holder en ugentlig fridag fra sin egen foretagsomhed; at man respekterer sine forældre; at man ikke bryder ægteskab; at man ikke slår andre mennesker ihjel; at man ikke lyver og at man ikke stjæler.

Men er budenes *indhold* hævet over enhver tvivl, da opstår problemet ved budenes *form* – nemlig som *påbud* hhv. *forbud*. Det er velkendt, at ethvert forbud nærmest i sig selv inspirerer den menneskelige natur til *overtrædelse* – hvad enten det gælder forbudet mod at spise af Kundskabens Træ eller hastighedsbegrænsninger på motorvejen.

Paulus har præcist formuleret det, når han siger: ”Med budet fik synden et påskud og vakte al slags begær i mig” (*Rom. 7,8*).

Loven er altså ambivalent på den måde, at den i sit indhold er til gavn for livet, men i sin form appellerer til overtrædelse og dermed ødelæggelse af livet.

Afgørende i den bibelske forståelse er også sammenhængen mellem loven og den personlige retfærdighed. Kun den, der er retfærdig for loven, kan være retfærdig i Guds øjne og blive frelst. Notoriske lovovertrædere må derfor indlysende gælde som uretfærdige og fortabte.

Men i Det Ny Testamente får sagen en yderligere tilspidsning. Jesus hævder nemlig, at også de, der mener at overholde loven til punkt og prikke, hører til blandt de fortabte. Deres uretfærdighed består i deres *selvretfærdighed*, nemlig at de vil frelse sig selv ved deres egne lovgøringer (jf. farisæeren og tolderen, *Luk. 18,9-14*). Men det er i virkeligheden at søge frelsen *udenom Gud*. Den, der vil frelses ved egne gerninger, kan strengt taget undvære Gud. Evangeliets konklusion bliver derfor, at både de, der overtræder budene, og de, der for egen vindings skyld overholder budene, er *gudløse* og dermed fortabte.

Evangeliets entydighed

Overfor denne tvetydighed i omgangen med loven, gør evangeliet nu entydigt gældende, at frelsen gives *udenom loven* – nemlig ved *troen* alene. Eller med Paulus’ ord: ”Men nu er der uden lov åbenbart en retfærdighed fra Gud – Guds retfærdighed ved tro på Jesus Kristus for alle, som tror” (*Rom. 3,21*).

Det betyder, at troen på Kristus i sig selv skænker den frelse og retfærdighed, som mennesket ellers forsøger at opnå ved at overholde lovens bud.

Mennesket er ikke længere henvist til at skulle retfærdiggøre sig selv (eller at ”realisere sig selv”) ved at gøre gode gerninger. Frelsen findes ikke gennem lovens *påbud* og *forbud*, men ene og alene som evangeliets *tilbud*.

Hvad så med De ti Bud? De står selvfølgelig stadigvæk ved magt. Men det nye er, at deres overholdelse ikke i sig selv fører til frelse (ligesom deres overtrædelse heller ikke i sig selv fører til fortabelse!). Fordi loven med De ti Bud er blevet aflastet fra denne funktion, er budenes indhold blevet noget, som man frivilligt og uden beregning kan efterleve.

Ja, Luther påstår ligefrem, at den kristne er i stand til at ”opfinde nye ti bud” – fordi den, der har visheden om at være personligt anerkendt af Gud, også helt spontant ved, hvad der tjener næsten og det menneskelige samfund bedst.

Dette vil i det store hele nok stadig svare til indholdet af de ”gamle” ti bud!

Peter Thyssen

Det dobbelte kærlighedsbud (Mattæus-evangeliet 22,37-40)

’Du skal elske Herren din Gud af hele dit hjerte og af hele din sjæl og af hele dit sind’ og
’Du skal elske din næste som dig selv’. På de to bud hviler hele loven og profeterne.

GUDSTJENESTER

SEPTEMBER

4: 15. SØNDAG E. TRINITATIS
10: Peter Skov-Jakobsen
17: Peter Thyssen

11: 16. SØNDAG E. TRINITATIS
10: Ejgil Bank Olesen
Danex-gudstjeneste
17: Peter Skov-Jakobsen

18: 17. SØNDAG E. TRINITATIS
10: Ejgil Bank Olesen
Høstgudstjeneste
17: Peter Thyssen

25: 18. SØNDAG E. TRINITATIS
10: Peter Thyssen
17: Peter Skov-Jakobsen

OKTOBER

2: 19. SØNDAG E. TRINITATIS
10: Ejgil Bank Olesen
14: Peter Skov-Jakobsen
Børnefamiliegudstjeneste
DR Spirekoret medvirker

9: 20. SØNDAG E. TRINITATIS
10: Peter Skov-Jakobsen
17: Peter Skov-Jakobsen

14: KULTURNAT
23: Peter Skov-Jakobsen
Ejgil Bank Olesen

16: 21. SØNDAG E. TRINITATIS
10: Ejgil Bank Olesen
17: Peter Skov-Jakobsen (kirkekaffe)

23: 22. SØNDAG E. TRINITATIS
10: Claus Harms
17: Thue G. Petersen

30: 23. SØNDAG E. TRINITATIS
10: Peter Skov-Jakobsen
17: Ejgil Bank Olesen

NOVEMBER

6: ALLEHELGENSDAG
10: Ejgil Bank Olesen
15: Peter Skov-Jakobsen
Holmens Kirkegård

13: 25. SØNDAG E. TRINITATIS
10: Peter Skov-Jakobsen
17: Peter Thyssen

20: SIDSTE SØNDAG I KIRKEÅRET
10: Peter Thyssen
14: Peter Skov-Jakobsen
Børnefamiliegudstjeneste
DR Spirekoret medvirker

27: 1. SØNDAG I ADVENT
10: Ejgil Bank Olesen (kirkekaffe)
17: Peter Thyssen

DECEMBER

4: 2. SØNDAG I ADVENT
10: Peter Thyssen
17: Peter Skov-Jakobsen
De ni læsninger

11: 3. SØNDAG I ADVENT
10: Peter Skov-Jakobsen
17: Peter Thyssen

18: 4. SØNDAG I ADVENT
10: Ejgil Bank Olesen
17: Peter Thyssen (kirkekaffe)

KONCERTER

*Gratis adgang, hvor intet andet er anført
Dørene åbnes 1 time før koncerternes begyndelse*

Allehelgens Aften

Lørdag den 5. november NB! kl. 21.00

Maurice Duruflé: Requiem.

Kammerkoret CAMERATA. Ved orglet: Jakob Lorentzen.

Dirigent: Michael Bojesen.

Johs. Brahms: Ein Deutsches Requiem

Søndag den 6. november kl. 16.00

Københavns Kantatekor. Anne Margrethe Dahl, sopran og Per Høyer, baryton.

Entré: kr. 125,- (forsalg: BilletNet)

J.S. Bach: H-moll Messe

Mandag den 7. november kl. 20.00

Københavns Bachkor & Orkester (originalinstrumenter)

Vokalsolister: Ditte Højgaard Andersen, sopran, Andrea Pellegrini, alt,

Bo Christian Jensen, tenor, Hans Lawaetz, bas.

Entré

Organistforeningens 100 års jubilæumskoncert

Fredag den 18. november kl. 16.30

DR Radiopigekoret under ledelse af Michael Bojesen.

Ved orglet: Mads Høck, Else-Marie Kristoffersen og Jakob Lorentzen.

J. S. Bach: Juleoratoriet

Lørdag den 3. december kl. 16.00

Leipzig Immortel Bach Ensemble (originalinstrumenter).

Dirigent: Morten Schuldt-Jensen.

Entré

Adventskoncert: De ni læsninger

Søndag den 4. december kl. 17.00

Holmens Kirkes Kantori og solister.

Julekoncert

Søndag den 4. december kl. 20.00

Tritonuskoret og Lyngby-Taarbæk Brass Band.

Entré

Kirkeministerens Julekoncert

Onsdag den 7. december kl. 16.30

Graabrødre Kammerkor, Holmens Barokensemble, Søværnets Tamburkorps.

Solist: Ditte Højgaard Andersen (sopran).

ARRANGEMENTER

Onsdagsmøder

Onsdag den 14. september:

Maria Boserup: **En lille jødisk piges oplevelser i Holland under krigen**

Onsdag den 12. oktober:

Lis Mellemegaard: **Træerne i Edens have – og omegn**

Onsdag den 9. november:

Major Erkki Trige: **Finnebørn i Danmark og deres skæbne**

Møderne holdes i Store Skriftestol kl. 14. Der serveres eftermiddagskaffe.

Studiekreds

Onsdag den 28. september:

Vi læser Elie Wiesel:

Adam og andre bibelske fortællinger.

Onsdag den 26. oktober:

Vi ser Istvan Szabos: **Mephisto**. Film efter Klaus Manns roman af samme navn.

Studiekredsen mødes i Gammelvagt 2 på den nævnte dage kl. 19.30.

Tilmelding på 33 91 99 33 (Skov-Jakobsen) eller pesj@km.dk

Foredragsaften i Holmens Kirke

Torsdag den 24. november kl. 19.30

ved sognepræst Peter Thyssen:

Den danske gudstjeneste

Hvorfor ser den danske gudstjeneste ud som den gør? Med udgangspunkt i gudstjenestens historiske udvikling fra oldkirken til i dag, vil de enkelte led i den nuværende danske gudstjeneste blive gennemgået.

Efterfølgende bliver der mulighed for spørgsmål og debat.

Mødet finder sted i Store Skriftestol.

Alle er velkomne!

GUDSTJENESTE

i anledning af Folketingets åbning

tirsdag den 4. oktober kl. 10.00

i

Christiansborg Slotskirke

Prædikant:

Landstingsformand Jonathan Motzfeldt

Holmens Kirkes Kantori og Kammerkoret Nuuk

Ved orglet: Else-Marie Kristoffersen. Kantor: Jakob Lorentzen.

Der er adgang for alle

Københavns Kulturnat 2005

Fredag den 14. oktober

18.00-19.00 Åben kirke (orgelmusik)
19.00-19.45 Koncert og fællessang v/Kor 72
19.45-21.00 Åben kirke
21.00-21.45 Koncert og fællessang v/Kor 72
21.45-23.00 Åben kirke
23.00-23.45 Natgudstjeneste

Tordenskiolds fødselsdag

Fredag den 28. oktober kl. 17.00

Andagt og kransenedlæggelse ved
Tordenskiolds sarkofag. Prædikant: Hol-
mens provst Ejgil Bank Olesen
Øvrige medvirkende: Graabrødre Kammer-
kor under ledelse af Jakob Lorentzen.
Else-Marie Kristoffersen, orgel.

Præsentation af ny CD med salmemelodier af Thomas Laub ”Toner fra Holmens Kirke, III”

Torsdag den 17. november kl. 12.00

Holmens Kirkes Kantori og solister. Holmens Barokensemble.
Samfundet Dansk Kirkesang er vært ved et let traktament i Store Skriftestol.

Nyt fra menighedsrådet

Ordinære møder i Menighedsrådet planlægges afholdt i Store Skriftestol tirsdag den 1. november og tirsdag den 29. november, begge dage kl. 15.00.

Høstgudstjeneste med kirkefrokost

Søndag den 18. september.

Tilmelding til frokosten senest torsdag den 15. september hos kordegn eller kirketjener.

Børnefamiliegudstjeneste

Søndag den 2. oktober kl. 14.00

Søndag den 20. november kl. 14.00.

DR Radiospirekoret medvirker. Efter gudstjenesten er der godter til store og små.

Konfirmandundervisning og konfirmation 2006 i Holmens Kirke

Konfirmationsforberedelse: Holmens provst Ejgil Bank Olesen torsdage 15.30-17.00

Konfirmation: søndag den 23. april 2006 kl. 10.00

Konfirmationsforberedelse: Sognepræst Peter Skov-Jakobsen mandage 15.30-17.00

Konfirmation: søndag den 30. april 2006 kl. 10.00

Undervisningen begynder sidst i september (der gives nærmere besked herom per brev).

Tilmelding inden 15. september til kordegnkontoret på tlf. 33 13 61 78.

Morgensang

Fra den 14. september er der atter morgensang i Holmens Kirke hver onsdag kl. 10.

ADRESSER OG TRÆFFETIDER

Holmens Kirke, Holmens Kanal, 1060 Kbh K

Holmens provst *Ejgil Bank Olesen*.
(kirkebogsfører, begravelsesmyndighed).

Træffes oftest i kirken tirsdag-fredag formiddag på tlf. 33 11 37 40 samt efter aftale på tlf. 33 15 42 45.
Bopæl: Havnegade 35, 1058 København K.
Tlf. 33 15 42 45. E-mail: ebo@svn.dk

Provstisekretær: *Johanne Kanstrup*.
Tlf. 33 11 37 40. Fax 33 14 80 07.

Sognepræst *Peter Skov-Jakobsen*.
Træffes i kirken mandag 14-15, tirsdag 9-10, fredag 12-13. Tlf. 33 11 37 40. Træffes telefonisk lørdag 9-10 på tlf. 33 91 99 33.
Bopæl: Gammelvagt 2, 1312 K. Tlf. 33 91 99 33.
E-mail: pesj@km.dk

Sognepræst *Peter Thyssen*.
Træffes bedst på tlf. 33 36 13 73 samt i kirken mandag 13-14, onsdag 11-12, torsdag 13-14 på tlf. 33 11 37 40. Tirsdag tjenestegørende ved Søværnets Grundskole i Auderød.
Bopæl: Borgergade 101, 1300 K. Tlf. 33 36 13 73.
E-mail: thyssen@holmenskirke.dk

Organist og kantor *Jakob Lorentzen*.
Tlf. i kirken: 22 22 82 32. Fax 33 14 80 07.
E-mail: organisten@holmenskirke.dk

Organistassistent *Else-Marie Kristoffersen*.
Tlf. i kirken: 22 22 82 31
E-mail: emk@holmenskirke.dk

1. kirketjener *Tonny Hornstrup*.
Tlf. 22 22 86 27 (i kirkens åbningstid).

2. kirketjener *Marianne Linde*.
Tlf. 22 22 82 26 (i kirkens åbningstid).

Menighedsrådsformand: Viceadmiral *Knud E. Borck*.
Post sendes til Kirkens kontor.
E-mail: formand@holmenskirke.dk

Kirkevæрге: advokat *Axel Kierkegaard*.
Tlf. 33 41 41 41.

Holmens Kirkes kordegnkontor i kirken

er åbent mandag-fredag 9.30-13.30 samt torsdag også 16-18, og lørdag kun efter aftale.

Kordegn *Anne Løgstrup* træffes de nævnte tider. Tlf. 33 13 61 78. Fax 33 14 80 07.
E-mail: ankl@km.dk

Holmens Kirkes Udflytterbørnehave
Rosenlundvej, Krogenlund, 3540 Lynge.
Tlf. 48 18 75 61. Leder: *Britta Ulmits*.

Holmens sogns menighedspleje
Henvendelse til præsterne eller kordegnen.
Giro 3 02 75 70, Holmens Kirke, 1060 K.

Holmens kirkegårds kontor
Østre Farimagsgade 46, 2100 Kbh. Ø.
Tlf. 22 22 71 80. Fax 35 38 36 99.
Kirkegårdens kontor har åbent mandag-fredag 10-14.
E-mail: kirkegaarden@holmenskirke.dk
Kirkegårdsinspektør *Birgitte Foghmoes* træffes efter aftale.

Holmens Kirke er åben for besøgende mandag-fredag 9-14, lørdag 9-12 undtagen når der er kirkelege handlinger i de nævnte tidsrum.

Holmens Kirkes hjemmeside:
www.holmenskirke.dk

Ankerkæden
Udgives af kirkens præster. Giro 5 03 16 99.
Ansvarshavende redaktør: *Peter Thyssen*.

